

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Директорат дошкільної, шкільної, позашкільної та інклюзивної освіти

пр. Перемоги, 10 м. Київ, 01135, тел.(044)481-47-69, факс (044)481-32-87, e-mail: dps@mon.gov.ua

Департаменти (управління) освіти
та науки обласних, Київської
міської державних адміністрацій

Щодо відзначення Європейського дня
захисту дітей від сексуальної експлуатації і
сексуального насильства та Всеукраїнської
акції «16 днів проти насильства»

Шановні колеги!

18 листопада відзначається Європейський день захисту дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства. Сексуальна експлуатація та сексуальне насильство щодо дітей є порушенням прав дітей, що завдає довготривалих та згубних наслідків на все їхнє життя.

Також щорічно в Україні з 25 листопада до 10 грудня включно проводиться Всеукраїнська акція «16 днів проти насильства» з метою привернення уваги суспільства до проблем подолання насильства у сім'ї, жорстокого поводження з дітьми, протидії торгівлі людьми та захисту прав жінок.

Шістнадцятиденний період акції охоплює наступні важливі дати:

25 листопада – Міжнародний день боротьби з насильством щодо жінок;

1 грудня – Всесвітній день боротьби зі СНІДом;

2 грудня – Міжнародний день боротьби з рабством;

3 грудня – Міжнародний день людей з обмеженими фізичними можливостями;

5 грудня – Міжнародний день волонтера;

6 грудня – Вшанування пам'яті студенток, розстріляних у Монреалі;

10 грудня – Міжнародний день прав людини.

Міністерство освіти і науки України рекомендує організувати та провести в закладах освіти навчальні заняття, лекції, вебінари, круглі столи та інші заходи з урахуванням з урахуванням карантинних обмежень відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 22.07.2020 № 641 "Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої

МОН № 4/157-21 від 15.11.2021

Підписав: Божинський Володимир Святославович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000752B200041A98400
Дійсний: з 04.06.2020 15:45:40 по 04.06.2022 15:45:40

коронавірусом SARS-CoV-2". Формування у здобувачів освіти компетентностей, необхідних для здорового та безпечного життя, прийтиме досягненню глобальних цілей сталого розвитку, проголошених ООН (резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 25 вересня 2015 року № 70/1) і підтриманих Україною відповідно до Указу Президента України від 30 вересня 2019 року № 722 "Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року".

Інформацію про заплановані заходи рекомендуємо розмістити на сайтах закладів освіти та сайтах їх засновників та поінформувати учасників освітнього процесу. Під час проведення заходів рекомендуємо використовувати матеріали, надіслані листами Міністерства освіти і науки України від 17.10.2021 № 6/1379-20 та від 10.03.2021 № 1/9-128.

Звертаємо увагу, що в умовах світової пандемії COVID-19 та переходом на здобуття освіти в дистанційній формі, значно зросла кількість часу, яку здобувачі освіти проводять в мережі Інтернет, що не лише шкодить здоров'ю, а й збільшує ймовірність потрапляння під вплив різноманітних ризиків в цифровому середовищі. Одним з найрозповсюдженіших та найнебезпечніших ризиків для дитини в цифровому середовищі є прояви насильства та експлуатація.

Для підвищення обізнаності учасників освітнього процесу рекомендуємо проводити інформаційно-просвітницькі та профілактичні заходи щодо запобігання насильству та експлуатації дітей в цифровому просторі, використовуючи довідкові матеріали, розміщені на сайті Міністерства освіти і науки України:

"Моя перша подорож безпечним онлайн-простором" для дітей 4-6 років;

"Моя суперсила - безпека в Інтернеті" для учнів 1-2 класів;

"Не ведусь: ми – герої безпеки в Інтернеті" для учнів 3-4 класів;

"Не ведусь" для учнів 5-6 класів;

"(Не)дитячі стосунки online" для учнів 7-11 класів;

довідник "Рекомендації щодо онлайн-безпеки для педагогічних працівників".

(Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/pozashkilna-osvita/vihovna-robotata-zahist-prav-ditini/bezpeka-ditej-v-interneti>).

Міністерством освіти і науки України спільно з освітнім проектом "Stop_sexтинг" 22 жовтня 2021 року о 14:00 год заплановано проведення вебінару для педагогічних працівників щодо онлайн-безпеки з метою удосконалення компетентностей педагогічних працівників щодо виявлення та реагування на випадки потрапляння здобувачів освіти у ризиковану ситуацію онлайн (у тому числі й онлайн сексуального насильства), а також щодо реалізації профілактичних дій для захисту дітей від ризиків в мережі Інтернеті.

Трансляція вебінару відбудеться на Facebook-сторінці освітнього проекту "Stop_sexтинг" (режим доступу: <https://www.facebook.com/stopsextingua>).

Участь у вебінарі передбачає отримання іменного електронного сертифікату про його проходження. З детальною інструкцією щодо отримання такого документу можна ознайомитись на сайті освітнього проекту "Stop_sexтинг" у розділі "Програма підвищення кваліфікації педагогічних

працівників закладів освіти" (режим доступу: <https://stop-sexting.in.ua/programa-pidvyshhennya-kvalifikaciyi-pedagogichnyh-pracivnykiv-zakladiv-osvity/>)

(контактна особа Смоланка Алла, +380977871560, stopsexting.ua@gmail.com).

Радою Європи спільно з Українським фондом «Благополуччя дітей» за сприяння Міністерства освіти і науки України в рамках проекту Ради Європи "Боротьба з насильством щодо дітей в Україні" було підготовлено інформаційні матеріали, які можуть бути додатковим ресурсом у проведенні заходів до вищевказаних днів, зокрема правила безпеки для підлітків, відеокурс для освітян "Убезпечені дорослі - у безпеці діти", які працюють над профілактикою сексуального насильства, та інформацію для батьків про побудову довірливих взаємин із підлітками. Матеріали розміщені на сторінці «Школа безпеки ТЯМ» веб-сайту Українського фонду "Благополуччя дітей" (режим доступу: посиланням <https://childfund.org.ua/diialnist/shkola-bezpeki-tyam>).

Інші матеріали проекту Ради Європи "Боротьба з насильством щодо дітей в Україні" доступні на сайті Міністерства освіти і науки України та Офісу Ради Європи в розділі "Підвищення обізнаності та запобігання" (режим доступу: <https://www.coe.int/uk/web/kyiv/combatting-violence-against-children-in-ukraine>), зокрема:

1. Брошура "Батьківство в цифрову епоху", в якій містяться рекомендації для батьків щодо захисту дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства в Інтернеті <https://rm.coe.int/parenting-in-digital-age-1-uk-/1680a13216>.

2. Відеоролик "Почни говорити" для дітей та дорослих щодо попередження сексуальних домагань в спорті. Ролик доступний за посиланням <https://vimeo.com/477933967>.

3. Відеоролик "Розкажи дорослому, якому довіряєш" щодо попередження сексуального насильства щодо дітей в колі довіри. Ролик доступний за посиланням <https://vimeo.com/292080839>.

4. Буклет "Дізнайся про свої права в цифровому середовищі" з рекомендаціями Ради Європи щодо поваги, захисту та здійснення прав дитини в цифровому середовищі для дітей та молоді. Буклет доступний за посиланням: <https://rm.coe.int/learn-about-your-rights-in-a-digital-environment-ukr/1680a052c2>.

5. Брошура для дітей та молоді "Тож це сексуальне розбещення?" <https://rm.coe.int/translation-so-this-is-sexual-abuse-ua/16809ec500>

6. Посібник для фахівців, що працюють з дітьми та заради дітей з питань участі дітей "Слухай-Дій-Зміной" <https://rm.coe.int/prems-008521-child-participation-handbook-2021-ukr/1680a2aa8a>.

7. Навчально-методичний посібник для фахівців закладів дошкільної освіти із запобігання сексуальному насильству стосовно дітей "Кіко та Рука. Захищають педагоги-Захищені діти" <https://rm.coe.int/kiko-hand-tfort-manual-final/1680a3f8c0>.

8. Посібник для фахівців органів державної влади з прав дитини в цифровому середовищі <https://rm.coe.int/prems-091920-gbr-2576-it-handbook-ukr-web/1680a2dbcb>.

9. Серія із 6-ти навчальних відеоуроків для батьків та дорослих, які працюють з дітьми та для дітей "Батьківство в епоху цифрових технологій":

- 1) Захист дітей онлайн <https://vimeo.com/46417> ;
- 2) Сексуальний шантаж <https://vimeo.com/464179> ;
- 3) Секстинг <https://vimeo.com/464177511> ;
- 4) Секс-чатинг <https://vimeo.com/464176> ;
- 5) Грумінг <https://vimeo.com/46418153> ;
- 6) Зображення сексуального характеру, що використовуються для помсти <https://vimeo.com/464180697> .

Інформуємо також, що громадською організацією "Мінзмін" (режим доступу: <http://minzmin.org.ua/>) спільно з Міністерством цифрової трансформації за сприяння Міністерства освіти і науки України було розроблено інформаційно-довідкові матеріали для проведення уроків "Моя приватність" в закладах загальної середньої освіти, зокрема

для учнів 1-4 класів про те, що таке персональна інформація і як нею користуватись в мережі Інтернет (режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/pozashkilna/protydia-torgivli-luydmy/2021/10/19/Pryvatnist.1-4.pdf>);

учнів 5-8 класів про ризики розголошення персональної інформації та можливі наслідки публікації фотографій та персональної інформації в соцмережах (режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/pozashkilna/protydia-torgivli-luydmy/2021/10/19/Pryvatnist.5-8.pdf>);

учнів 9-11 класів про те, де можна лишати персональну інформацію в мережі Інтернет та соціальних мережах (режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/pozashkilna/protydia-torgivli-luydmy/2021/10/19/Pryvatnist.9-11.pdf>).

Також в рамках такої спільної ініціативи було розроблено онлайн-курс для батьків у вигляді серії відеоблогів на теми, які треба знати батькам, щоб подбати про дотримання права дитини на приватність (режим доступу: https://www.youtube.com/playlist?list=PLo7hrBBCF16MMNYe5poI7ut_a6jIEh8sg), а також детальні інструкції про налаштування приватності в Telegram, TikTok, Instagram, Facebook (режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/pozashkilna-osvita/vihovna-robotata-zahist-prav-ditini/bezpeka-ditej-v-interneti>).

Інші корисні матеріали про безпеку в цифровому просторі, інформацію щодо партнерських організацій, поради і корисні посилання розміщені на сайті Міністерства освіти і науки України в розділі "Безпека дітей в інтернеті" (режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/pozashkilna-osvita/vihovna-robotata-zahist-prav-ditini/bezpeka-ditej-v-interneti>).

Наголошуємо на необхідності поширювати серед учасників освітнього процесу інформацію про діяльність Кол-центру Міністерства соціальної політики України з питань протидії торгівлі людьми, запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей за скороченими телефонними номерами:

1578 – з питань протидії торгівлі людьми;

1588 – з питань запобігання та протидії домашньому насильству, насильству за ознакою статі та насильству стосовно дітей;

Національної безкоштовної "гарячої лінії" з протидії торгівлі людьми та консультування мігрантів Представництва Міжнародної організації з міграцій

(МОН) в Україні 0 800 505 501 (безкоштовно зі стаціонарних) 527 (безкоштовно з мобільних).

Міністерство освіти і науки України спільно з Громадською спілкою "A21 Україна" з нагоди Всеукраїнської акції "16 днів проти насильства" підготували матеріали для педагогів щодо протидії торгівлі людьми, які можна завантажити за посиланням <https://www.a21.org/content/ukraine-live-free/grapgg?perimcode=grapgg>.

Просимо довести до відома керівників закладів освіти вказану інформацію та провести заходи з нагоди відзначення Європейського дня захисту дітей від сексуальної експлуатації та сексуального насильства та Всеукраїнської акції "16 днів проти насильства".

З повагою

в. о. генерального директора

Володимир БОЖИНСЬКИЙ